

РЕШЕНИЕ

№ 148

гр. Добрич, 24.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДОБРИЧ, IX СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Любомир Генов

при участието на секретаря Снежина Ив. Димитрова като разгледа докладваното от Любомир Генов Гражданско дело № 20223230102254 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на О. К. М. с ЕГН ***** от гр. Русе, ул.“****“ №***, вх.***, ет.***, ап.*** срещу Окръжен съд – Силистра като главен ответник и срещу Висшия съдебен съвет – София като евентуален ответник по чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт във връзка с чл.242 и сл. от Кодекса на труда във връзка с чл.128 от Кодекса на труда и чл.86 от Закона за задълженията и договорите за заплащането на следните суми: 1) 8626.89 лева (осем хиляди шестстотин двадесет и шест лева и осемдесет и девет стотинки), представляваща разликата между дължимото възнаграждение по чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2021 г., през който ищецът е заемал длъжността „младши съдия“ в Окръжен съд – Силистра, и действително заплатените му през същия период суми, заедно със законната лихва върху нея от датата на подаването на исковата молба (09.05.2022 г.) до окончателното плащане. 2) 1426.27 лева (хиляда четиристотин двадесет и шест лева и двадесет и седем стотинки), представляваща сбор от обезщетенията за забава върху посочените в т.1 суми от датата на изискуемостта (от второ число на всеки следващ

месец) до 09.05.2022 г. Ищецът в първоначалната и поправените искиви молби сочи, че през периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2021 г. е работил на длъжността „младши съдия“ в Окръжен съд – Силистра; следвало е да получава на основание на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт основно месечно възнаграждение в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт; вместо това е получавал по – ниско възнаграждение въз основа на незаконосъобразните решения на Пленума на ВСС, който в началото на всяка от посочените календарни години е определял основни заплати на младшите магистрати под посочения в закона минимум; с тези решения е утвърждавана Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни заплати на съдиите, прокурорите и следователите за съответните години, която на ред 7 е съдържала конкретно определен размер на основната заплата за длъжностите „младши съдия, младши прокурор и младши следовател“; на Пленума на ВСС е делегирано правомощието да определя възнагражденията на останалите длъжности в органите на съдебната власт в съответствие с чл.218 ал.3 от Закона за съдебната власт, но не и тези на изброените в ал.1 председатели на ВКС и ВАС, главен прокурор и директор на Националната следствена служба, както и на визираните в ал.2 младши магистрати; в Таблица №1 на ред 9 съвсем правилно относно възнагражденията на председателите на ВКС и ВАС, главния прокурор и директора на Националната следствена служба е записано „Съгласно ЗСВ“, а относно младшите магистрати на ред 7 е записана конкретна сума вместо законосъобразното „Съгласно ЗСВ“; с изкуственото задържане на заплатите на младшите магистрати се задържат и заплатите на районните магистрати, чиито възнаграждения също са под определения в закона минимум; след като НСИ събира и систематизира данните за средномесечната заплата в бюджетната сфера всеки календарен месец, то заплатите на младшите магистрати трябва да се актуализират на ежемесечна база; в табличен вид представя съответните изчисления за точните размери на получената разлика между дължимото и реално заплатеното трудово възнаграждение, включително допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит; лихвите са изчислени от всяко второ число на следващия месец до датата на подаването на исковата молба; през месец ноември 2019 година е бил в отпуск по болест няколко дни и изчисленията са

извършени при съобразяване на пропорционално отработените дни – пропорцията е 13/21 с оглед на отработените 13 работни дни и ползван отпуск по болест 8 работни дни; добавено е и допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати в края на 2020 година, което е било в размер на една и половина основна заплата; ако основната заплата беше по-висока, то размерът на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати щеше да бъде по-голям и затова към неначисленото и неизплатено трудово възнаграждение е добавена получаващата се разлика; настоява за осъществяването на косвен съдебен контрол относно административните актове на ВСС по приемането на по-ниски от посочените в закона размери на основни трудови възнаграждения; материалната легитимация на ответника следва от чл.128 т.1 и т.2 във връзка с §1 т.1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда във връзка с чл.229 от Закона за съдебната власт; в Решение №60319/21.12.2021 г. по гр. дело №998/2021 г. по описа на IV г.о. на ВКС изрично е посочено, че правният статут на ВСС, който произтича пряко от върховния закон, изначално изключва възможността ВСС да е „по-горестоящ“ спрямо който и да е от другите органи на съдебната власт, а за иска по чл.225 от Закона за съдебната власт чл.61 ал.2 от Кодекса на труда не се отнася; съгласно чл.229 от Закона за съдебната власт спорът по този иск е трудов и е в родовата компетентност на районен съд като първа инстанция; искът за неначислено и неизплатено възнаграждение на магистрат също е трудов, като надлежният ответник е работодателят по смисъла на §1 т.1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, а именно Окръжен съд – Силистра; настоява за уважаването на предявените иски.

В законоустановения едномесечен срок е получен отговор от ответника Окръжен съд - Силистра, в който се сочи, че предявените иски са допустими, но неоснователни; не е спорно, че между страните през процесния период е съществувало специфично правоотношение по полагане на труд, както и че ищецът като младши магистрат е престиралял своя труд в Окръжен съд – Силистра; определянето на възнагражденията на магистратите се извършва от Пленума на ВСС в съответствие със Закона за съдебната власт, като относно възнагражденията на председателите на върховните съдилища, главния прокурор и директора на Националната следствена служба е налице изричната законова разпоредба на чл.218 ал.1 от Закона за съдебната власт,

според която основното им трудово възнаграждение е в размер на 90 на сто от възнаграждението на председателя на Конституционния съд; в чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт е посочено, че основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт; по своя характер магистратското възнаграждение е трудово с равнопоставени страни, в какъвто смисъл е Определение №32/15.04.2019 г. по гр. дело №12/2019 г. на 5-членен състав на ВКС и ВАС; споровете относно определеното трудово възнаграждение имат трудовоправен характер и се разрешават по общия исков ред в съответствие с чл.229 от Закона за съдебната власт, който за неуредените въпроси препраща към Кодекса на труда; на 01.07.2019 г. ищецът е встъпил в длъжност, без да има възражения по размера на възнаграждението си, а такова несъгласие изразява едва с подаването на настоящата искова молба; за Окръжен съд – Силистра не е имало друга възможност освен да изплаща утвърдените суми в Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдиите, прокурорите и следователите; функция на Висшия съдебен съвет е управлението на бюджета на съдебната власт, като евентуалното изплащане на по-големи суми от отделен административен ръководител би довело до нарушаване на финансовата дисциплина; в закона липсва ясно посочване коя точно база следва да се използва при определянето на средномесечната заплата в бюджетния сектор - ежегодна, тримесечна, ежемесечна или друга; след като до края на месец август всяка година съдилищата са задължени да докладват пред ВСС предвижданията си за бюджета за следващата година, а ВСС от своя страна да направи проектобюджет, който да внесе в Министерството на финансите, то няма как актуализацията на заплатите да бъде в пряка обвързаност с актуалната промяна на заплатите в бюджетния сектор; недопустимо е да се иска изчисляване на заплатите на младшите магистрати ежемесечно, което означава всеки месец да се взема различна заплата, защото получаваната от НСИ информация е на тримесечна база и се публикува в 40-дневен срок от края на отчетния период съгласно Закона за статистиката и изготвената методология; не е налице последната предпоставка за уважаването на иска, а именно посоченото в акта за встъпване възнаграждение да не е изплащано правилно – всичко друго е извън

възможностите и компетенциите на съответния съд, който следва да преценява изплащането на трудовите възнаграждения; при липсата на своевременно оспорване от страна на ищеца единствената му възможност е търсенето на вреди в резултат на бездействието на ВСС; настоява за отхвърлянето на предявените искове срещу Окръжен съд – Силистра като неоснователни и недоказани.

В законоустановения едномесечен срок е получен отговор от ответника ВСС, според който предявените срещу него искове са недопустими, неоснователни и недоказани; липсва пасивна процесуална легитимация на ВСС, тъй като същият е специфичен колективен орган на съдебната власт и не е работодател на магистратите; след влизането в сила на решението на ВСС за назначаване административният ръководител на съответния орган на съдебната власт издава акт за заемане на длъжността, в който се посочва конкретното трудово възнаграждение, което се изплаща от органа на съдебната власт, където магистратът правораздава; от Закона за съдебната власт става ясно, че Окръжен съд – Силистра, а не ВСС е страна по материалното правоотношение на ищеца; затова исковете спрямо втория ответник са недопустими и Окръжен съд – Силистра като работодател на ищеца е единствената надлежна страна в настоящия процес; настоява за прекратяването на производството спрямо ВСС и присъждането на юрисконсултско възнаграждение; по същество заявява, че оспорва предявените искове по основание и размер, тъй като ВСС не е страна по субективното материално правоотношение; константната съдебна практика възприема становището, че предвидените в Закона за съдебната власт възнаграждения и обезщетения могат да бъдат търсени единствено от органа на съдебната власт, в който претендиращият работи или е работил; правно несъстоятелно е становището на ищеца, че възнагражденията на младшите магистрати трябва да се актуализират ежемесечно или в друг нерегламентиран от закона период, тъй като се касае до изразходването на публични финанси; процедурата по подготовка и планиране на бюджета започва една календарна година по-рано и за актуализирането на заплатите на магистратите се вземат предвид статистически данни от НСИ към предходен момент; законодателят е регламентирал размера на най-ниската магистратска длъжност, но не е въвел задължение на какъв период да се актуализира; затова единственият законосъобразен и логичен момент е това да се извърши с

приемането на бюджета на съдебната власт за съответната година; не може да се приложи поисканото от ищеца преизчисляване на възнагражденията по аналогия с други държавни органи; през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. таблиците за определянето на максималните основни месечни заплати на магистратите са актуализирани с актове на Пленума на ВСС съответно от 24.01.2019 г., 30.01.2020 г. и 04.02.2021 г., което е обхванало актуализация и на заплатите на младшите магистрати; неоснователно е твърдението на О. К. М., че актовете на ВСС за определянето на възнагражденията са нищожни; действително в чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт не е предвидена компетентност за периодичността на определянето на размера на възнагражденията на младшите магистрати, но законът е предвидил общата материална компетентност на ВСС; актуализирането на таблицата за определянето на максималните месечни заплати на магистратите се извършва при съобразяването на административния орган с принципа за съразмерност и принципа на равенство по отношение на всички магистрати; има тримесечия, в които размерът на средномесечната заплата на заетите лица в бюджетната сфера намалява, което автоматично би довело до намаляване на възнагражденията на магистратите, каквато не е законодателната воля; предвид липсата на изрична уредба относно честотата и периодичността на изчисляването на възнагражденията за най-ниската магистратска длъжност исковата претенция е неоснователна и необоснована; в съответствие с чл.2 ал.2 от АПК актовете на Пленума на ВСС за определяне на магистратските възнаграждения не представляват годни за обжалване административни актове, тъй като са вътрешноорганизационни актове; данните на НСИ за съответните тримесечия се изготвят приблизително около месец и половина след края на съответния период; ако се докаже, че търсената искова претенция се дължи по основание и размер, то същата е неоснователна по отношение на ВСС, тъй като сумата трябва да се заплати от органа, в който ищецът е правораздавал; прави възражение за начина на изчисляване на главницата и лихвата за забава, както и за момента, от който би следвало да се дължат, а също и за момента на тяхната изискуемост; настоява за отхвърлянето на исковете и присъждането на юрисконсултско възнаграждение; искането за отправяне на преюдициално запитване до Съда на ЕС е недопустимо и неоснователно, тъй като формулираните от ищеца въпроси касаят единствено българското законодателство.

С протоколно определение в откритото съдебно заседание по искане на страните е било обявено за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че в настоящата хипотеза заплащането на съответното възнаграждение на работещите в органите на съдебната власт и в частност съдилищата се извършва до края на съответния месец, за който се начисляват съответните трудови възнаграждения.

С друго протоколно определение в откритото съдебно заседание на 25.01.2023 г. е било обявено за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че средната месечна брутна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в „Бюджетни организации и фондове, управлявани от държавата“ съответства на посочената в двете справки, намиращи се на лист 73 и лист 290 от делото.

В откритото съдебно заседание страните са изразили становища, че не оспорват извършените математически изчисления от ищеца в поправената му молба от 29.08.2022 г., като с оглед на спестяването на излишни разноски са пожелали да не бъде назначавана съдебно – счетоводна експертиза.

Ищецът след даването на ход на устните състезания и в писмената си защита е посочил, че исковите претенции са основателни; лексикалното (езиковото), систематичното, историческото и телеологичното тълкуване, които се извеждат от мотивите на народния представител, който е взел думата, когато е защитавал текста в пленарната зала, водят до един - единствен извод, че общото правомощие на ВСС, което към онзи момент, а именно през 1998 г., е съществувало във връзка с чл.27 ал.1 т.5 от Закона за съдебната власт (отм.), съответстващ на чл.30 ал.2 т.10 от действащия Закон за съдебната власт, на който се позовава евентуалния ответник, за да обоснове компетентността си да издава актове и да посочва размерите на възнагражденията на най-ниските длъжности в съдебната система, е отнето от законодателя така, както е направено при председателите на върховните съдилища и главния прокурор; решено е да се отнеме компетентността на ВСС да поставя минимум на магистратските заплати; народният представител, който се е изказал в подкрепа на този текст, е извел своите съображения, че така се въздига статутът на дадена професия в обществото, което не е извън целта на закона, а напротив - посочена е и препратка към чл.117 ал.3 от Конституцията на Република България и Тълкувателно

решение №18 от 16.12.1993 г. на Конституционния съд на Република България по конституционно дело №19/1993 г., в което се казва, че бюджетът на съдебната власт е самостоятелен; органите на изпълнителната власт, Министерският съвет и министърът на финансите не упражняват компетентности в процеса на съставянето, изпълнението и отчитането на бюджета; тези органи само включват бюджета на съдебната власт като съставна част от общия държавен бюджет, който Министерският съвет внася в Народното събрание; ВСС разполага с целия конституционен инструментариум да спази разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт; никакви съображения, подробно изложени от евентуалния и от главния ответник във връзка с бюджетното планиране, приемането на бюджета, изпълнението на бюджета и т.нар. „бюджетна дисциплина“ не могат да препятстват това; през 2018 г. ВСС е могъл да съобразява статистическите данни, но в нито една от следващите години това не е сторено; увеличението на заплатите е било с 10% за всички, вследствие на което се е стигнало до изоставане спрямо статистическите данни, довело до претенциите за главница и лихви; в становището на ВСС от 24.01.2023 г. се посочва, че счетоводствата и изобщо финансовите органи в управлението на съдебната система могат да актуализират заплатите със задна дата; в съдебната система е възможно да се прави актуализация със задна дата и такава актуализация прави ВКС по отношение на заплатата на председателя на ВКС; тя би следвало да се прави и за всички останали председатели, както и за изборните членове на ВСС; заплатите на председателя на ВКС за месеците април 2019 г., април 2020 г. и април 2021 г. са били по-ниски, отколкото предходните получавани заплати; след като действително разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт не посочва коя заплата трябва да се вземе и за какъв период от време, то трябва да се приложи буквалното тълкуване; актуализацията, която се иска, трябва да бъде съобразно възможностите на НСИ; след като НСИ, макар и на тримесечие, представя справки за заплатите, които са разбити на месечна база и след като не представлява пречка за счетоводителите в съдебната система да начисляват със задна дата заплатите, тези корекции следва да бъдат извършвани на месечна база; ответниците са изложили множество доводи срещу този начин на изчисление, като единият е, че щяла да се намали заплатата в някои месеци, но това е идеята на законодателя - да се спазва обективен критерий, независимо дали заплатата ще се покачва или ще

намалява; разликата от 1 лев, каквато се установява, че има в три от месеците за 2019 г., не е съществена; заплатите на изборните членове на ВСС и на „тримата големи“ в съдебната система, на техните заместници, на главния инспектор и на инспекторите към инспектората на ВСС са обвързани с един друг статистически показател - средната заплата в обществения сектор; нейните данни също са предварителни към момента, в който се актуализират заплатите им; главният ответник посочва, че встъпвайки в длъжност, ищецът не е имал възражения за размера на възнаграждението, но законовият минимум на заплащане е аналогичен по императивния си характер с минималната работна заплата; не може работодателят да се позовава на съгласието на работника с по-ниската от законово определената заплата, защото такова съгласие би било нищожно и не отменя задължението на работодателя да плати полагащото се по закон; изложени са съображения, че ако съдът уважи иска, би могло да се стигне до порочна и разнопосочна съдебна практика, но тези доводи не са правни; езиковото тълкуване трябва да се схваща и от гледна точка на историческото тълкуване, защото когато има някой път разминаване в терминологията, то се дължи на различния момент, в който са приемани актовете; в началото чл.139 на отменения Закон за съдебната власт е съдържал само една разпоредба, без алинеи, която регламентира възнагражденията на председателите на върховните съдилища и главния прокурор; впоследствие се случва различен законодателен орган да приеме нова разпоредба, както е в случая с ал.2; така разпоредбата на чл.139 става ал.1, а новата разпоредба е ал.2; трябва да се държи сметка за идеята, която са имали законодателите и това, че са използвали различните термини „получават“ и „се определят“, не е показателно; показателно е другото, че в ал.2 е записано „се определят“, но не се посочва кой е органът, който следва да определи заплатата; разчита се на някакъв автоматизъм, дори в чисто езиков смисъл; докато в ал.3 изрично е посочено, че се определят заплатите на всички останали длъжности в съдебната система от ВСС; дори без ал.3, която е приета през 2002 г., до този извод може да се стигне само като се тълкува разпоредбата на чл.139 от отменения Закон за съдебната власт, понастоящем чл.218 от действащия Закон за съдебната власт, с общото правомощие на ВСС по чл.27 ал.1 т.5 от отменения закон, респективно по чл.30 ал.2 т.10 от сега действащия закон, защото там е общата компетентност да се определят заплатите на всички магистрати и специалният закон има

предимство спрямо общия; след като има специални разпоредби, посочващи най-висшите длъжности и най-нисшите, то тези, които остават в общата разпоредба, са всички останали магистратски длъжности; явно това не е разбрано в промеждутъка от 1998 г. до 2002 г. и се е наложило законодателят още веднъж да го поясни, тъй като разпоредбата на чл. 218 ал.3 от Закона за съдебната власт е излишна; законодателят казва „ВСС има компетентност да определя само заплатите на всички останали, не и на магистратите по ал.1 и ал.2 на чл.218 от Закона за съдебната власт“; неоснователно е възражението, че съдът не би следвало да уважава исковата претенция, тъй като при уважаване ищецът щял да вземе по-голяма заплата от магистратите на районно ниво; никой не ограничава магистратите от районно ниво да заведат свои иски претенции на основание на чл.218 ал.3 във връзка с чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт; членът на ВСС Д. М. по същия начин тълкува двете разпоредби, а именно, че заплатите на всички останали длъжности следва да се вмести в границите от минимума до максимум, посочени в ал.1 и ал.2; един член на ВСС не е изразител на волята на колективния орган, но след като нейното писмо до съдилищата от началото на 2022 година касае именно определянето на заплатите с идеи за промяна в заплащането в съдебната система, то ВСС много добре знае каква е компетентността му, както и че няма възможност да влияе върху заплатите на най-ниските магистратски длъжности; ако съдът прецени, че е налице смесен фактически състав, задължително ВСС да трябва да излезе с акт, с който да определи заплатите на младшите магистрати, следва да бъде приложен чл.17 ал.2 от ГПК в мотивите на съдебния акт във връзка с косвения административен контрол на тези актове относно трите решения, с които са приети в исковия период измененията в Таблица №1, касаещи размерите на заплатите на младшите магистрати; настоява за уважаването на предявените иски и не претендира присъждането на сторените разноски.

Главният ответник Окръжен съд – Силистра след даването на ход на устните състезания и в писмената си защита е оспорил исковете на ищеца; поддържа всички аргументи от отговора на исковата молба и депозираните впоследствие; за първи път през 1998 г. с измененията в тогава действалия Закон за съдебната власт е било предвидено основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност да се определя в размер на удвоената средномесечна заплата на

заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт; логичният подход в настоящия случай е заплатите да се определят ежегодно преди приемането на бюджета с оглед данните на НСИ; ВСС определя размерите на заплатите на младшите магистрати и е спазил закона; стъпвайки на минимална база, членовете на ВСС са взели решение за увеличение с определен процент, което засяга цялата съдийска общност; обратното би било нарушаване на принципа на увеличаване на заплатите на всяко следващо ниво; именно заплатите на младшите магистрати са взети за най-ниска база, от която да тръгнат заплатите на останалите магистрати като определен минимум; неправилно е да се извършват счетоводни операции, с които се правят корекции на възнагражденията на магистрати за минал период; административните ръководители на окръжните съдилища нямат нито базата за вземането на такова решение, нито компетентност, нито бюджет; те действат в хипотезата на обвързана компетентност и всяко неизпълнение на решенията на ВСС би дало повод за ангажиране на тяхната отговорност; осъждането на Окръжен съд – Силистра не би променило това, дори и да прозира целта на ищеца да достигне до разрешаване на казуса от ВКС, като впоследствие евентуално завежда дела относно възнаграждението си вече като районен съдия; ищецът не е доказал исковите си претенции и поради липсата на третата предпоставка – неизпълнение на задължението на работодателя да изплати трудово възнаграждение – те трябва да бъдат отхвърлени.

Евентуалният ответник ВСС чрез своя пълномощник след даването на ход на устните състезания и в писмената си защита е заявил, че поддържа отговора на исковата молба, допълнително представените становища, както и всички изложени в тях възражения и аргументи относно допустимостта, основателността и размера на исковата претенция; ВСС е административен орган, колективен, който осъществява функциите на съдебната власт, като осъществява оценка, бюджетна и финансова политика при изпълнение на изключителните му правомощия въз основа на Закона за съдебната власт и Конституцията; за исковата претенция, предмет на настоящото производство, липсва нормативно определена периодичност за актуализиране на основните възнаграждения, поради което е възприет подход те да се актуализират при спазването на принципната равнопоставеност, справедливост и съразмерност за всички магистрати, както и при съобразяване с гласувания бюджет на ВСС;

настоява при постановяването на съдебния акт да се имат предвид различните термини, които законодателят е вложил в разпоредбите на чл.218 ал.1 и ал.2 от Закона за съдебната власт; при ал.1 административният орган действа при обвързана компетентност, там посочените лица получават възнаграждение „равно на...“; той няма друга възможност за действие, докато при ал.2 законодателят е казал „се определя в размер на...“; въпросът за определянето на възнагражденията на магистратите е предоставен на оперативната самостоятелност на Висшия съдебен съвет, който прави това като висш кадрови орган на съдебната власт в рамките на гласувания от Народното събрание бюджет; независимо от решенията на Конституционния съд и загрижеността, която демонстрират депутатите към магистратите, регламентирайки определянето на възнагражденията им, по-важно е какво ще се гласува в Закона за бюджета за съответната година; доводът на ищеца за необходимост от автоматизъм при определянето на заплатите на младшите магистрати не кореспондира с нормативната уредба, която регулира тези отношения; това би означавало всеки председател на окръжен съд сам да определя основното трудово възнаграждение на младшите съдии, т.е. при различен момент на съобразяване на данните и различна периодичност, каквото правомощие на административните ръководители не е предвидено в Закона за съдебната власт; неоснователна е претенцията по отношение на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати, като с приетите Правила за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения ВСС е делегирал правомощията си на съответните административни ръководители в системата на съдебната власт да определят конкретния размер на допълнителното трудово възнаграждение за всеки магистрат, като вземат предвид приноса му за отчетените резултати; с решението по т.25 от протокол №41 от заседанието на комисия „Бюджет и финанси“ на ВСС, проведено на 02.12.2020 г., е указано на административните ръководители на органите на съдебната власт в изпълнение на решението по т.45 от протокол №28/19.11.2020 г. на Пленума на ВСС, че размерът на изплатените средства следва да бъде до 1.5 основни трудови възнаграждения плюс ранг, т.е. поставена е горна граница, но не и долна такава; това допълнително трудово възнаграждение не е част от основното трудово възнаграждение, то не е задължително и представлява целево възнаграждение за конкретни резултати, без да има постоянен

характер; административният ръководител на Окръжен съд – Силистра е определил размера на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати на ищеца по своя преценка и дори съдът да приеме, че основното трудово възнаграждение за месец декември е следвало да бъде по-високо, то това не означава, че работодателят би му дал по-висок размер на допълнително трудово възнаграждение; не е доказан и няма как да бъде доказан размерът на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати, защото зависи от преценката на административния ръководител и със съдебен акт тази преценка не би могла да се замести; определянето на допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати не подлежи на правораздавателен контрол по реда за разглеждането на трудови спорове, а касае въпрос от вътрешнослужебен характер; за допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит ищецът не е положил дължимата грижа и заинтересованост да предостави информация, подкрепена с надлежни документи, относно предходния трудов стаж или професия; извършването на актуализацията на основното трудово възнаграждение на месечна или тримесечна база не намира нормативна опора, като с решенията на ВСС за актуализирането на Таблица №1 за определянето на основните месечни възнаграждения от една страна се запълва празнотата в закона, а от друга се постига баланс относно определянето на възнагражденията, който съответства на буквата и духа на Закона за съдебната власт; да се приеме обратното разбиране означава да се създаде привилегия за младшите магистрати, а такава привилегия е недопустима както от гледна точка на закона, така и по силата на основния правен принцип за равнопоставеност; с изключение на основните трудови възнаграждения на председателите на двете върховни съдилища, на главния прокурор и директора на Националната следствена служба ВСС определя индивидуалните магистратски възнаграждения при условията на оперативна самостоятелност; фиксирането на момента, от който основното възнаграждение подлежи на актуализация, също е в рамките на оперативната самостоятелност на ВСС, която не подлежи на съдебен контрол; исковата претенция е недоказана и предвид законовата уредба е неопределяема; не би могло да се обоснове нормативна обвързаност за предпочитането на една база или един период пред друг, както и за конкретен алгоритъм; ако исковете бъдат счетени за основателни, настоява да бъдат взети предвид приложените към отговора на исковата молба данни на

НСИ, тъй като те са били изпратени на ВСС и са били единствените известни данни към датата на актуализирането на възнагражденията; настоява за отхвърлянето на предявените иски; претендира юрисконсултско възнаграждение съгласно представения списък на разноските в размер на по 360 лева за всеки от исковите.

Добричкият районен съд, след като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявените иски са процесуално допустими.

Разгледани по същество, те са частично основателни.

Безспорно установено по делото е обстоятелството, че през процесния период между 01.07.2019 г. и 30.06.2021 г. ищецът е заемал длъжността „младши съдия“ в Окръжен съд – Силистра. Съгласно чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт. Посочената норма е ясна и не се нуждае от особено тълкуване. Още повече, че според чл.218 ал.3 от Закона за съдебната власт възнагражденията за останалите длъжности (извън посочените в ал.1 и ал.2) в органите на съдебната власт се определят от Пленума на Висшия съдебен съвет. Следователно основното месечно възнаграждение за младшите съдии, младшите прокурори и младшите следователи (най - ниските съдийски, прокурорски и следователски длъжности съгласно чл.163 от Закона за съдебната власт) във всеки един момент е определено да бъде точно в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера. Действително употребеният термин „се определя“ е различен от посочения в чл.218 ал.1 от Закона за съдебната власт „получават“ – председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, главният прокурор и директорът на Националната следствена служба получават основно месечно възнаграждение, равно на 90 на сто от възнаграждението на председателя на Конституционния съд. Но смисълът е един и същ; става въпрос за законодателна техника с цел избягване на повторенията на един и същи термин в ал.1 и ал.2. Различен термин е използван и в чл.29 ал.2 от Закона за

съдебната власт – за изборните членове на Висшия съдебен съвет „се прилагат“ разпоредбите на чл.218 ал.1, чл.219, чл.221, чл.224 и чл.330 – като никога не е имало съмнение, че под прилагане на разпоредбата на чл.218 ал.1 от Закона за съдебната власт законодателят има предвид получаването на възнаграждение като получаваното от председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, главния прокурор и директора на Националната следствена служба. Друг термин е използван и в чл.51 ал.1 от Закона за съдебната власт – възнаграждението на главния инспектор е равно на възнаграждението на член на Висшия съдебен съвет. Независимо от използваната законодателна техника, не подлежи на съмнение, че основните месечните възнаграждения на младшите магистрати трябва да бъдат равни на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт. В този смисъл е и Определение №3967/20.03.2012 г. по административно дело №1750/2012 г. на 5-членен състав на Върховния административен съд, където изрично е посочено, че при определяне на минималния и максималния размер на основното месечно възнаграждение на магистратите ВСС действа в условията на обвързана компетентност – разпоредбите на чл.218 ал.1 и ал.2 от Закона за съдебната власт пряко диктуват действията на ВСС и административният орган не разполага с възможност за преценка дали да вземе решение за определяне на размерите на съответните възнаграждения, кога да вземе това решение и по какъв начин. Ответниците са оспорили предявените иски и са заявили, че в закона изрично не е посочено към кой момент следва да бъде преценявана съответната средномесечна работна заплата. Очевидно е, че след като законодателят не е посочил различен момент, то същият е имал предвид нейното съобразяване във всеки един момент, т.е. всеки конкретен месец. По същия начин, по който в чл.218 ал.1 от Закона за съдебната власт се имат предвид получаваните трудови възнаграждения от председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, главния прокурор и директора на Националната следствена служба – те получават основно месечно възнаграждение, равно на 90 на сто от възнаграждението на председателя на Конституционния съд за съответния месец, а не от възнаграждението на последния в някакъв друг момент. Затова не е налице посочената от ответниците неопределяемост на момента, когато трябва да

бъде изчислявано основното месечно трудово възнаграждение. По делото е изискана и надлежно приобщена към доказателствата служебна справка от Националния статистически институт за размера на средната месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в бюджетните организации и фондове, управлявани от държавата, през периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2021 г. Следва да се отбележи, че това е статистическото наименование на средната месечна работна заплата в бюджетната сфера; тя не се публикува на интернет – сайта на Националния статистически институт и е различна от средната месечна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общественния сектор; обикновено средната месечна заплата в бюджетната сфера е с 5 до 7 % по-ниска от тази в общественния сектор (в общественния сектор освен бюджетните влизат предприятия и дружества, които макар и притежавани от държавни организации, не са на издръжка на бюджета). Получената от НСИ служебна справка се намира на 73 от делото, а на лист 290 от делото главният ответник е представил същата справка; с протоколно определение в откритото съдебно заседание по искане на всички страни е прието за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че средната месечна работна заплата на заетите в бюджетната сфера съответства на посочената в тези 2 справки. Според тях за процесния период средната месечна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в бюджетните организации и фондове, управлявани от държавата, е в следните размери – 1257 лева за месец юли 2019 г.; 1134 лева за месец август 2019 г.; 1199 лева за месец септември 2019 г.; 1402 лева за месец октомври 2019 г.; 1212 лева за месец ноември 2019 г.; 1346 лева за месец декември 2019 г.; 1305 лева за месец януари 2020 г.; 1271 лева за месец февруари 2020 г.; 1280 лева за месец март 2020 г.; 1297 лева за месец април 2020 г.; 1328 лева за месец май 2020 г.; 1315 лева за месец юни 2020 г.; 1476 лева за месец юли 2020 г.; 1264 лева за месец август 2020 г.; 1405 лева за месец септември 2020 г.; 1630 лева за месец октомври 2020 г.; 1331 лева за месец ноември 2020 г.; 1558 лева за месец декември 2020 г.; 1544 лева за месец януари 2021 г.; 1466 лева за месец февруари 2021 г.; 1470 лева за месец март 2021 г.; 1625 лева за месец април 2021 г.; 1563 лева за месец май 2021 г. и 1488 лева за месец юни 2021 г. Съгласно представената от евентуалния ответник Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдии,

прокурори и следователи за 2019 г., 2020 г. и 2021 г. максималните основни месечни работни заплати на младшите магистрати за периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. са били в размер на 2248 лева; за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. са били в размер на 2473 лева, а за периода 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. са били в размер на 2720 лева. Прави впечатление, че докато в ред 9 от таблицата за възнагражденията на председателите на ВКС и ВАС, главния прокурор и директора на Националната следствена служба в съответствие с чл.218 ал.1 от Закона за съдебната власт е посочено „Съгласно ЗСВ“, то в ред 7 от таблицата за възнагражденията на младшите съдии, младшите прокурори и младшите следователи няма аналогичното записване „Съгласно ЗСВ“, а са отразени посочените по-горе конкретни размери. На лист 97 от делото Окръжен съд – Силистра е представил подробна справка за размерите на начислените и изплатени трудови възнаграждения на ищеца, от която е видно, че са спазвани стриктно приетите от Пленума на ВСС таблици. По този начин се установяват следните разлики между удвоения размер на средномесечната работна заплата в бюджетната сфера и изплатената на ищеца (и на останалите младши магистрати) за процесния период - 266 лева за месец юли 2019 г.; 20 лева за месец август 2019 г.; 150 лева за месец септември 2019 г.; 556 лева за месец октомври 2019 г.; 176 лева за месец ноември 2019 г.; 444 лева за месец декември 2019 г.; 137 лева за месец януари 2020 г.; 69 лева за месец февруари 2020 г.; 87 лева за месец март 2020 г.; 121 лева за месец април 2020 г.; 183 лева за месец май 2020 г.; 157 лева за месец юни 2020 г.; 479 лева за месец юли 2020 г.; 55 лева за месец август 2020 г.; 337 лева за месец септември 2020 г.; 787 лева за месец октомври 2020 г.; 189 лева за месец ноември 2020 г.; 643 лева за месец декември 2020 г.; 368 лева за месец януари 2021 г.; 212 лева за месец февруари 2021 г.; 220 лева за месец март 2021 г.; 530 лева за месец април 2021 г.; 406 лева за месец май 2021 г. и 256 лева за месец юни 2021 г. В откритото съдебно заседание страните са изразили становища, че не оспорват извършените математически изчисления от ищеца в поправената му молба от 29.08.2022 г. (на лист 22 от делото), като с оглед на спестяването на излишни разноски са пожелали да не бъде назначавана съдебно – счетоводна експертиза. Настоящият съдебен състав извърши математическа проверка на направените изчисления, които следва да коригира – за периода от 01.01.2020 г. до 30.06.2021 г. (с изключение на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати за 2020 г.,

за което ще стане въпрос по-долу) претенциите на ищеца са изцяло основателни (те са дори в по-малък размер от действително дължимия, което се дължи на неправилното посочване в изготвената от ищеца таблица, че получаваното от него основно трудово възнаграждение за 2020 година е било в размер на 2473.24 лева, докато то всъщност е било в размер на 2473 лева; оттам има разминаване с по 0.24 лева за 12-те месеца); за месеците юли 2019 г., септември 2019 г. и ноември 2019 г. претенциите на ищеца са изцяло основателни (в по-малък размер от действително дължимия, което се дължи на неправилното посочване в изготвената от ищеца таблица, че получаваното от него основно трудово възнаграждение за 2019 година е било в размер на 2248.40 лева, докато то всъщност е било в размер на 2248 лева; оттам има разминаване с по 0.40 лева за юли 2019 г. и септември 2019 г., както и с 0.24 лева за месец ноември 2019 г. пропорционално на отработените 13 дни); за месец октомври 2019 г. претенцията също е изцяло основателна (тук средната заплата в бюджетната сфера е по-малка от изчислената от ищеца с 1 лев; съответно нейният удвоен размер е по-малък с 2 лева от изчисления от О. М.; същият обаче е допуснал пропуск с отразяване на 10 % допълнително трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит вместо действителните 11 %, както е посочил в представената и неоспорена справка самият главен ответник; с изчисляване на този допълнителен 1 % дължимата разлика за месеца би била по-голяма от претендираните общо 613.36 лева); за месеците август 2019 г. и декември 2019 г. ищецът неправилно е отразил в повече с по 1.60 лева разлика между дължимото и изплатеното основно трудово възнаграждение (тук отново средната заплата в бюджетната сфера е по-малка от изчислената от ищеца с 1 лев; съответно нейният удвоен размер е по-малък с 2 лева от изчисления от О. М.; 0.40 лева от тази разлика се компенсира от неправилно посочената сума като изплатено основно възнаграждение 2248.40 лева вместо действително полученото 2248 лева), а с отчитане на допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит от 10 % за месец август 2019 г. и от 11 % за месец декември 2019 г. действително дължимите суми са по-малко с 1.76 лева за първия месец и 1.78 лева. От сравнението с представената от Окръжен съд – Силистра справка (на лист 97 от делото) става ясно, че ищецът в своята таблица е отразил коректно допълнителните си трудови възнаграждения за трудов стаж и професионален опит като определени проценти (с изключение на посочения по-горе 1 месец в

негов ущърб), поради което предявеният главен иск е основателен за сумата от 7658.85 лева с изключване на претенцията за допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от края на 2020 година в размер на 964.50 лева. Последното възнаграждение не се дължи в по-високия размер, тъй като не е трудово възнаграждение с постоянен характер (в този смисъл е и постановеното по реда на чл.290 от ГПК Решение №167/24.07.2013 г. по гр. дело №1372/2012 г. на III г.о. на ВКС); неговият размер не се определя в съответствие с разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт, а зависи от конкретните възможности на бюджета; освен това в правилата за изплащането му от ВСС е посочено, че е до 1.5 основни месечни трудови възнаграждения и преценката за конкретния му размер е оставена на административния ръководител; в Определение №4436/22.12.2022 г. по дело №4283/2022 г. на смесен 5-членен състав на ВКС и ВАС е прието, че компетентен да се произнесе по жалбата на съдия срещу заповед на административния ръководител, с която се определя размер на допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати, е съответният административен съд, доколкото тази заповед има характеристиките на индивидуален административен акт; в този смисъл е и останалата практика на съдилищата; в случая няма данни да е проведено оспорване на заповедта на административния ръководител на Окръжен съд - Силистра за определяне на конкретния размер на допълнителното трудово възнаграждение пред съответния административен съд.

С протоколно определение в откритото съдебно заседание по искане на страните е било обявено за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че в настоящата хипотеза заплащането на съответното възнаграждение на работещите в органите на съдебната власт и в частност съдилищата се извършва до края на съответния месец, за който се начисляват съответните трудови възнаграждения. Страните са изразили становища, че не оспорват извършените математически изчисления от ищеца в поправената му молба от 29.08.2022 г., като с оглед на спестяването на излишни разноски са пожелали да не бъде назначавана съдебно – счетоводна експертиза. В тази таблица на лист 22 от делото ищецът е допуснал техническа грешка в изписването, че е изчислил законните лихви до 29.07.2022 г.; всъщност законните лихви са изчислени до 09.05.2022 г., каквато е неговата претенция; с молбата си от 14.12.2022 г. той е отстранил

тази неточност и е представил справки от калкулатора за изчисляване на законни лихви на интернет - сайта на Националната агенция по приходите (на лист 237 – 249 от делото). От посочения в таблицата общ сбор от 1426.27 лева следва да бъде извадена законната лихва върху разликата между претендираното допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от месец декември 2020 г., което не е присъдено, като тази лихва е в размер на 132.09 лева; с оглед на частичното уважаване на претенциите за главница за месеците август 2019 г. и декември 2019 г. съответно за 22.00 лева вместо претендираните 23.76 лева за първия месец и за 492.84 лева вместо претендираните 494.62 лева за втория месец, то претенциите за лихва също трябва да бъдат уважени съразмерно – за 6 лева вместо претендираните 6.48 лева за първия месец и за 117.61 лева вместо претендираните 118.03 лева за втория месец. С оглед на изложеното искът по чл.86 от Закона за задълженията и договорите следва да бъде уважен за сумата от $1426.27 - 132.09 - 0.48 - 0.42 = 1293.28$ лева и отхвърлен за разликата от 1293.28 лева до предявения размер от 1426.27 лева.

Действителната страна по пасивната материалноправна легитимация по предявените иски е Окръжен съд – Силистра – съдебният орган, където ищецът е осъществявал конституционно уредените функции да правораздава като младши съдия. Тази легитимация на ответника следва от чл.229 от Закона за съдебната власт във връзка с чл.128 т.1 и т.2 във връзка с §1 т.1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда. В Решение №60319/21.12.2021 г. по гр. дело №998/2021 г. по описа на IV г.о. на ВКС изрично е отбелязано, че правният статут на ВСС, който произтича пряко от върховния закон, изначално изключва възможността ВСС да е „погорестоящ“ спрямо който и да е от другите органи на съдебната власт, а за иска по чл.225 от Закона за съдебната власт чл.61 ал.2 от Кодекса на труда не се отнася; съгласно чл.229 от Закона за съдебната власт спорът по този иск е трудов и е в родовата компетентност на районния съд като първа инстанция; искът за неначислено и неизплатено възнаграждение на магистрат също е трудов, като надлежният ответник е работодателят по смисъла на §1 т.1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, а именно Окръжен съд – Силистра. В този смисъл е и константната практика на ВКС във връзка със споровете относно присъждането на различни обезщетения по Закона за съдебната власт, обективизирана в Решение №167/24.07.2013 г. по гр. дело

№1372/2012 г. на III г.о. на ВКС и Решение №60176/17.08.2021 г. по гр. дело №3499/2020 г. на III г.о. на ВКС. Там като надлежен ответник от материалноправна гледна точка е посочена съответната съдебна институция, където магистратът правораздава. Формирана практика по споровете относно трудови възнаграждения по чл.218 от Закона за съдебната власт върховната съдебна инстанция няма, но практиката на СГС по този вид спорове е в същия смисъл – Решение №906/28.01.2016 г. по в. гр. дело №1162/2015 г. по описа на СГС и Решение №86/07.01.2019 г. по в. гр. дело №6078/2018 г. по описа на СГС. Доколкото Окръжен съд – Силистра е главен ответник, предявените срещу него искове следва да бъдат уважени в посочените по-горе части. Трябва да се отбележи, че Окръжен съд – Силистра е заплатил през процесния период на ищеца изцяло полагащите му се в съответствие с решенията на Пленума на ВСС трудови възнаграждения; административният ръководител на тази институция е действал в съответствие с финансовите правила и стриктно е спазвал наложената от ВСС финансова дисциплина; частичното неплащане на полагащите се трудови възнаграждения на ищеца се дължи на неправилното посочване от Пленума на ВСС в Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдиите, прокурорите и следователите на такива размери на основните трудови възнаграждения на младшите магистрати, които са по-ниски от удвоената средномесечна заплата в бюджетната сфера според данните на Националния статистически институт в съответствие с чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт, а в още по-голяма степен – от приемането от Народното събрание на бюджети на съдебната власт за посочените периоди, които не отговарят на реалните (при това уредени в закона) нужди.

Неоснователни са възраженията на евентуалния ответник относно невъзможността за изплащането на законоустановените трудови възнаграждения на младшите магистрати поради бюджетните ограничения. Съгласно намиращите се на интернет – сайта на ВСС предложения за планиране на длъжности за младши магистрати към 2021 г. наличните щатни длъжности за младши магистрати са следните – 88 броя за младши съдии, 102 броя за младши прокурори и 73 броя за младши следователи. От общия брой от 263 щатни длъжности във всеки един момент реално заетите са максимално около 2/3, т.е. около 170 броя с оглед на обстоятелството, че успешно преминалите през конкурсите първоначално преминават обучение

като кандидати за младши магистрати в Националния институт на правосъдието, а и не всички свободни щатни бройки по принцип се обявяват всеки път. По делото се установи, че разликата във възнагражденията за процесните две години за един младши магистрат е около 7600 лева, т.е. годишно около 3800 лева. Естествено по отношение на допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит се предполага, че би могло да има определени различия. Но в огромната си част младшите магистрати нямат почти никакъв друг професионален опит и затова разликите между законоустановените в чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт възнаграждения и реално изплатените с отчитането на допълнителното възнаграждение за трудов стаж са дори по-малки от тези при ищеца. Така за посочените 170 броя младши магистрати се установява, че годишните разходи биха били с около 650 000 лева повече годишно за процесния период. Други възнаграждения на работещи в органите на съдебната власт също са обвързани с възнагражденията на младшите магистрати. Съдебните и прокурорските помощници получават основно месечно трудово възнаграждение в размер до 90 % от основното възнаграждение на младшите магистрати съгласно чл.247 от Закона за съдебната власт, т.е. няма посочен в закона минимум. Според чл.258 от Закона за съдебната власт по време на обучението си кандидатите за младши магистрати получават 70 % от основното възнаграждение на младшите магистрати, като за тези 90 човека средногодишно допълнителният разход би бил в размер на не повече от 240 000 лева годишно за претендирания период. Съгласно чл.276 и чл.291 от Закона за съдебната власт основните месечни трудови възнаграждения на държавните съдебни изпълнители и съдиите по вписванията са в размер на 90 % от тези на районните съдии, т.е. не са обвързани с тези на младшите магистрати. Следователно годишният допълнителен разход за процесния период при точно съобразяване с разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт би бил в размер на около 890 000 лева, като този размер в никакъв случай не би бил непосилен за бюджета. Само за сведение може да бъде отбелязано, че в края на 2020 година и в края на 2021 година Пленумът на Висшия съдебен съвет в резултат на отправено искане от някои членове на изпълнителната власт за проявяване на „спестовност“ поради възникналата криза около коронавирусната инфекция взе решение за връщането обратно в държавния бюджет на по 1 000 000 лева, като тези средства са повече от

необходимите заплатите на младшите магистрати и свързаните с тях да бъдат в съответствие със закона. Доколко останалите институции на бюджетна издръжка са проявявали „скромност“ се установява най-вече от посочените по-горе данни за средномесечните заплати в бюджетната сфера, според които същите в края на всяка следваща година са били с около 15 % по-високи от предишната, като увеличението на заплатите в съдебната система е било с по около 10 %. Тези обстоятелства се потвърждават и от ежегодните данни на Националния статистически институт, които сочат същите увеличения от около 15 % годишно на заплатите на заетите в обществения сектор. Стига се до положение, при което не само заплатите на младшите магистрати са по-малки от удвоения размер на средномесечната заплата в бюджетната сфера, но и тези на следващото ниво – магистратите на районно ниво. Според представената от евентуалния ответник Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдии, прокурори и следователи за 2019 г., 2020 г. и 2021 г. максималните основни месечни работни заплати на районните магистрати (с изключение на тези в Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура) за периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. са били в размер на 2437 лева; за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. са били в размер на 2681 лева, а за периода 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. са били в размер на 2949 лева. По този начин се установяват следните разлики между удвоения размер на средномесечната работна заплата в бюджетната сфера (посочен по-горе) и изплатените на районните магистрати (с изключение на тези в Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура) за процесния период - 77 лева за месец юли 2019 г.; 367 лева за месец октомври 2019 г.; 255 лева за месец декември 2019 г.; 271 лева за месец юли 2020 г.; 129 лева за месец септември 2020 г.; 579 лева за месец октомври 2020 г.; 435 лева за месец декември 2020 г.; 139 лева за месец януари 2021 г.; 301 лева за месец април 2021 г.; 177 лева за месец май 2021 г. и 27 лева за месец юни 2021 г. Съгласно Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдии, прокурори и следователи за 2019 г., 2020 г. и 2021 г. максималните основни месечни работни заплати на районните магистрати в Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура за периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. са били в размер на 2714 лева; за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. са били в размер на 2985 лева, а за периода 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. са били в

размер на 3284 лева. Тук разликите между удвоения размер на средномесечната работна заплата в бюджетната сфера и изплатените на районните магистрати в Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура за процесния период са значително по-малко - 90 лева за месец октомври 2019 г.; 275 лева за месец октомври 2020 г. и 131 лева за месец декември 2020 г. По силата на разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт районните магистрати, както и всички други на горните нива, също биха могли да искат заплащането на разликата между удвоения размер на средномесечната заплата в бюджетната сфера и реално начисленото им основно трудово възнаграждение. За периода след процесния не са изисквани служебни справки от НСИ, но по изложените по-горе съображения (нарастването на средномесечната заплата в бюджетната сфера с около 15 % годишно и на заплатите в органите на съдебната власт с около 10 % годишно) със сигурност разликата между реално дължимото и изплатеното става още по-голяма. На 14.02.2023 г. НСИ публикува данните за средните месечни работни заплати в обществения сектор през последното тримесечие на 2022 година. От тях става ясно, че средната месечна работна заплата в обществения сектор за месец декември 2022 година е била 2127 лева. Данните за средната месечна работна заплата в бюджетната сфера не се публикуват, но с оглед на обстоятелството, че обикновено е по-малка с 5 до 7 % от тази в обществения сектор, то очакването е, че същата е в размер от около 2000 лева. Същевременно според действащата през цялата 2022 година (действаща и към настоящия момент) Таблица №1 на ВСС за определянето на максималните основни месечни работни заплати на съдии, прокурори и следователи предвидената максимална основна месечна работна заплата за младшите магистрати е 2992 лева; за районните магистрати (извън Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура) е 3244 лева; за районните магистрати в Софийския районен съд и Софийската районна прокуратура е 3612 лева; за окръжните магистрати е 4112 лева. Следователно за месец декември 2022 година разликата между дължимата и изплатената основна заплата е около 1000 лева за младшите магистрати; около 700 лева за кандидатите за младши магистрати; около 800 лева за районните магистрати извън СРС и СРП; около 400 лева за районните магистрати в СРС и СРП. Нещо повече – удвоеният размер на средномесечната заплата в бюджетната сфера вече е достигнал заплатите на окръжните магистрати и вероятно скоро ще ги изпревари.

Необходимо е предприемането на спешни мерки за осигуряването на спазването на разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт. Правителството и финансовото министерство би следвало да осигурят на ВСС получаването на нормално финансиране. Докато с измененията в Закона за държавния бюджет на Република България от началото на юли 2022 г. е осигурено значително увеличение на финансирането на бюджетни институции и на работните заплати в тях с 20 до 30 %, то финансирането на органите на съдебната власт не е променено. Нещо повече – при първоначалното приемане на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 година от Народното събрание с 20 милиона лева е намален бюджетът на съдебната власт с аргументите, че така се намаляват единствено разходите на прокуратурите и средствата се пренасочват за важни научни проекти на Българската академия на науките. Последицата е, че до края на 2022 година ефектите от важните научни проекти така и не са станали известни на обществеността, а намалението на бюджета на прокуратурите е разпределено пропорционално на останалите съдебни органи, което в още по-голяма степен в сравнение с процесния период е възпрепятствало получаването на законоустановените основни месечни работни заплати от младшите магистрати и кандидатите за младши магистрати; заплатите на районните магистрати също са останали значително под установения минимум от удвоения размер на средномесечната заплата на заетите в бюджетната сфера. От намиращия се на интернет – сайта на ВСС отчет за касовото изпълнение на бюджета на съдебната власт към 31.12.2022 г. става ясно, че дори определеният първоначално със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. трансфер от централния бюджет в размер на 842 милиона лева (към които следва да бъдат прибавени 96 милиона лева предвидени приходи от дейността на органите на съдебната власт) не е преведен – преведени са 822 милиона лева, т.е. с още 20 милиона лева по-малко. В отлика от това чрез различни вътрешни преразпределения на бюджетите правителството отпусна на отделните министерства и други първостепенни разпоредители значителни средства както за сериозно увеличение на заплатите на работещите в голяма част от останалите държавни институции, така и за допълнителни трудови възнаграждения, които да успокоят породилото се недоволство от високата инфлация. Обикновено официалното обяснение за отпускането на по-малко средства е,

че страната отделя за съдебната система около 0.55 % от brutния вътрешен продукт (по предварителни данни на НСИ той е малко над 163 милиарда за 2022 г., като след събирането на окончателните данни вероятно ще е в диапазона между 165 и 167 милиарда лева), докато средният процент сред държавите от Европейския съюз е около 0.35 % от brutния вътрешен продукт. Ако обаче погледнем съдържанието на доклада на Съвета на Европа за оценка на европейските съдебни системи към 2020 г. (СЕРЕJ), ще открием реалните причини за по-високия от средния процент – европейските държави с по-ниски доходи, каквато е Република България, отделят по-висок процент от своя БВП за съдебната система; държавите с високи доходи отделят доста по-нисък процент, което изкривява статистиката; страните с по-ниски доходи отделят значително повече средства за прокуратурите, като страните с най-високи доходи почти не отделят такива средства – там досъдебната фаза се движи почти изцяло от свързани с изпълнителната власт лица; държавите от англосаксонската правна група поддържат много нисък процент на професионални съдии; страните от Източна Европа поддържат голям процент на съдии и на държавни служители спрямо населението; държавите с голямо население имат нисък процент на съдии и държавни служители; съотношението между средната brutна заплата на съдиите в Република България спрямо средната работна заплата на останалите заети през 2018 г. е било около средното за останалите европейски държави. Следва да се отбележи, че и в останалите вътрешни подкомпоненти от цялостната система на вътрешния ред и сигурност – разходи за полицейски служби и отбрана - отделяният дял от brutния вътрешен продукт в Република България е значително по-висок от средния за Европейския съюз.

Ищецът не е пожелал присъждането на направените по делото разноски. На евентуалния ответник ВСС не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение (в минималния размер от 100 лева, тъй като делото е приключило само с едно проведено съдебно заседание), защото воденето на производството по делото е породено от неприлагането от негова страна на разпоредбата на чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт. В съответствие с практиката на върховната съдебна инстанция, обективизирана в постановените по реда на чл.290 от ГПК Решение №167/24.07.2013 г. по гр. дело №1372/2012 г. на III г.о. на ВКС и Решение №60176/17.08.2021 г. по гр. дело №3499/2020 г. на III г.о. на ВКС, ответникът Окръжен съд – Силистра не

следва да бъде осъждан да заплаща държавна такса.

Водим от горното, Добричкият районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Окръжен съд – Силистра с административен адрес гр. Силистра, ул.“Симеон Велики“ №31, представляван от председателя П. Н. Д., да заплати на О. К. М. с ЕГН ***** от гр. Русе, ул.“****“ №***, вх.***, ет.***, ап.*** сумата от 7658.85 лева (седем хиляди шестстотин петдесет и осем лева и осемдесет и пет стотинки), представляваща разликата между дължимото възнаграждение по чл.218 ал.2 от Закона за съдебната власт за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2021 г., през който ищецът е заемал длъжността „младши съдия“ в Окръжен съд – Силистра, и действително заплатените му през същия период суми, заедно със законната лихва върху нея от датата на подаването на исковата молба (09.05.2022 г.) до окончателното плащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата от 7658.85 лева до предявения размер от 8626.89 лева.

ДОПУСКА предварително изпълнение на решението в частта му за присъденото трудово възнаграждение.

ОСЪЖДА Окръжен съд – Силистра с административен адрес гр. Силистра, ул.“Симеон Велики“ №31, представляван от председателя П. Н. Д., да заплати на О. К. М. с ЕГН ***** от гр. Русе, ул.“****“ №***, вх.***, ет.***, ап.*** сумата от 1293.28 лева (хиляда двеста деветдесет и три лева и двадесет и осем стотинки), представляваща сбор от обезщетенията за забава върху посочените по-горе суми от датата на изискуемостта (от второ число на всеки следващ месец) до 09.05.2022 г., като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата от 1293.28 лева до предявения размер от 1426.27 лева.

Посочен от ищеца номер на банкова сметка, по която може да бъде извършено плащането на дължимите суми – банкова сметка в „****“ АД – гр. София с BIC *** и IBAN ***.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ДОС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Добрич: _____